

ära. Mitmes paigas on püütud teha mitme suguste wiisidega ära uffata ja sest on mitme sugust kasu saanud.

Mõned raputawad kapstate peale tahma, tuhka, lupja, kui naad näawad, et usfid affawad kopsid sõma; mõned pritsiwad neid seebi libedaga, tubaka weega ja mitme muu nisuguse asjadega, mis sandiste aijewad, mõned istutawad kapstate wahetele kanepid, mõned aga andwad nõu, kapstate peale airi juurt panna. Kõik need ja muud nisugused asjad ei anna täielist abi ja ei ufa suutumaks kopsa usfi ära. Se usfi korjamine kapstate pealt on wäga igaw ja waewaline töö ja ei to ka iga fõrd seda kasu, mis sest odetakse. Aga palju parem on kaks ehk kolm fõrd nädalal kopsid siis läbi waadata, kui kopsa liblikad (neil on must täp mõlemate tiibade peal) aeda mõda lendama affawad, kas nad ei ole oma muu kapstate peale pannud. On tarwis alumist lehe külge läbi wadata, sest et nad munewad iga fõrd alumise lehe külge poole peäle ja ikka ummiku faupa, mis on kui peenikesed elmed. Kui järele wataja nisugust ummikut näeb, siis on tal tarwis neid munakesi näpuga katti piigistada, ühest ainust pitsitamisest sawad munakesed (wahest peale 50) puruks ja siis ei sa neist usfa. Se nõu on seväraft ea, et usfid sawad juba enne ukka, kui munakese seest wälja tulewad ja kapstatele wigaga teewad ja pealegi sawad otja mitte üksawal, waid ummiku faupa. Se töö ei ole mitte raske ja lähäb usinaste edasi. Ühe tunni aiaga woib palju kopsid läbbi wadata.

4. Ubi weise mao täis paistetuse vastu *).

On tarwis wõta fustutamata põletud lupja ja weel teist fõrda teha tuliseks aijada ja siis nõnda ruttu, kui wähe woimalist on, jawi ehk flafise pudeli siisse panna ja pealt kõwa punni ja pigiga kinni panna. Pruukimise juures pannakse üks teelusika täis seda lupja senna pudelisse, kuhja ka wet walatakse. Enne seda, kui seda lubja wet lojussele siisse antakse, on tarwis teha heasti segamine segada.

5. Kiwi sõe tõrw on juur abi kahju tegewa söödifute vastu **).

Üks kärner segas (sadu) rohu aia mulda nelja naela kiwi tõrwaga segamine. Seda segatud mulda pani ta ühe neljandiku tolli patfuselt ja kolme tolli laiuselt wilja warde ümber. Mitmed wilja warred olid ilma jäetud. Pärast

*) On wõetud wene keelest; wõta „Tasurahwa leht“ Nr. 23, 1861 aast.

**) On wõetud sest samast Nr. 23.